[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 328

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 16 (2)

ਬਨਾਮ

ਐਮ/ਐਸ ਟੈਕਸਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2732 ਆਫ 2007)

24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018

[ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਾਗੌਦਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਸ.147 ਦਾ ਦਾਇਰਾ - ਹੋਲਡ: ਸ.147 ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ - ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ - ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਦਰਅਸਲ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਉਕਤ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵੰਡ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵੰਡ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਹੁਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 104 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961-ਐਸ.147 ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਯੋਜਿਤ: ਧਾਰਾ 147 ਵਿੱਚ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ 'ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ' - ਆਯੋਜਿਤ ਦਾ ਅਰਥ: ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਏ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਮਝ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਧਾਰਾ 147 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 148 ਤੋਂ 153 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਦਲੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 147 ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8, 9][334- ਐਫ-ਐਚ;335-ਏ- ਸੀ]

2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁੜ-ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੋਲਣਯੋਗ, ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਆਮਦਨ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਏ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਨੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12][336-ਬੀ-ਡੀ]

3. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ 57,36,811 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13][336-ਈ- ਜੀ]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਕੈਲਵੀਨੇਟਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (2010) 320 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 561(ਐਸ.ਸੀ.) - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2010) 320 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 561 (ਐਸ.ਸੀ.)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2007 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2732।

2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 14376 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.02.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ, ਹੇਮੰਤ ਆਰੀਆ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਸਿਨਹਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ ਲਈ), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 16 (2) ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਟੈਕਸਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੀ. ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਭਾਰਗਵ ਵੀ. ਦੇਸਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੁਸ਼ਪਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਉਮਾ ਸ਼ੰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਮਿਆ ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਾਵਾਲ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2005 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 14376 ਵਿੱਚ 24.02.2006 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 10.02.2005 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 17.08.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2. ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ:-

(ਏ) ਮੈਸਰਜ਼ ਟੈਕਸਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ।

(ਬੀ) 25.10.2001 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ (ਏ.ਵਾਈ.) 2001-02 ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 3,31,301/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਨੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਸੀ) ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 09.03.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਖੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ, ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 29.11.2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 31,63,570/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਏ.ਵਾਈ. 2001-2002 ਲਈ 'ਨੀਲ' ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਡੀ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 10.02.2005 ਨੂੰ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ 57,36,811/- ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 17.08.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ਈ) ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ 10.02.2005 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 17.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 14376 2005 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 24.02.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 10.02.2005 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 17.08.2005 ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(ਐੱਫ) ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਐਸ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨੁਕਤੇ:-

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ?

ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ:-

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਏ.ਓ.) ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਟੌਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

6. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੇਸ ਦੇ ਉਸੇ ਹੀ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੀ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

7. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 17.08.2005 ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 10.02.2005 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ 17.08.2005 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚਰਚਾ:-

8. ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147 ਅਤੇ 148 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147 ਅਤੇ 148 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"147. ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ: ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਧਾਰਾ 148 ਤੋਂ 153 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਮਦਨ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਘਟਾਓ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148 ਤੋਂ 153 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ):

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 143 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ:

XXX

XXX

"148. ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ।-(1) ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਟਰਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

XXX

XXX

(2) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 147 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 148 ਤੋਂ 153 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 147 ਵਿੱਚ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ।

9. ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 147 ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 147 ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

10. ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ। ਇਹ ਸਮਝ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

11. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਕੈਲਵਿਨੇਟਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (2010) 320 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 561(ਐਸ.ਸੀ.) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

"5....ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 147 ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ "ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਬਦਲਣ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

6. ਸਾਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਕਲਪਿਕ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਸ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੁਝ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ "ਰਾਏ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. "ਰਾਏ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਟੈਸਟ ਵਜੋਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ "ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ" ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। "ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

12. ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁੜ-ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੋਲਣਯੋਗ, ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਆਮਦਨ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਏ ਦੇ ਇੱਕ ਮੰਨੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

13. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 10.02.2005 ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ 57,36,811 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। 17.08.2005 ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ, ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 09.03.2004 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, 09.03.2004 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਉਕਤ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵੰਡ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤੀ ਵੰਡ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ ਵਾਰਡ ਨੰ. 16 (2) ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਟੈਕਸਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.]

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਾਰਾ 148 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਹੁਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ।

14. ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 24.02.2006 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ